

GOSPODARSTVO

PORTE PAGO

Godina I. — Broj. 3

LA ECONOMIA

7 Julá — 1926

Dirección del destinatario

Sr. D.

GLASILO SLOVENSКИH PRIVREDNIKA U JUZNOJ AMERICI

Organo de la inmigración productora Eslava en Sud América

IZLAZI NAKLADOM

Edición de la Casa

“EURASIA”

- BUENOS AIRES

Calle Nueva York 3363

PRETPLATA godišnje (por año) \$ 2— m. n.; inozemstvo (exterior) U. \$ S. 1.— polugodišnje (por semestre \$ 1.— m. n.; inozemstvo (exterior) U. \$ U. —.50.

Naslov uredništva i uprave.
Adresa redakce a administrace
Dirección de la redacción y administración

“Eurasia”, Nueva York 3363,
Buenos Aires.

Mali oglasi

Posluzite se prilike za oglašivanje u ovom odelenju, kad trazite rada, ili radnih sila, kad imate sto prodati, zelite sto kupiti, naci prijatelja ili javiti poznatima svoj naslov. U mnogo slucajeva bice zgodnije, da oglas bude pisan kasteljanski.

PARA TALLER se ofrece como fundidor, fogonero o mecánico, oficial que trabajaba en Norte América.

AUTOMOVIL marca Doyer, 30 HP. 4 cil. usado y guiado por el propietario mismo en obra de campo, se vende por termin. de obra.

ALBAÑIL, esloveno goriciano, se ofrece.

TRAZIM svog sina Iliju, od 19 g., koji se nalazio u B. Airesu kao posluzitelj, a nemam o njem vec 2 godine ni glasa — Marko Markovic, e. c. 68, Tandil — F. C. S.

VILLA DEVOTO se vende barato una cocina a gas, dos camas chicas y una grande de 1 plaza y media, todo usado, San Nicolás 3564.

SE OFRECEN:

- Cordelero y tejedor práctico.
- 5 frentistas.
- Muehacha de 19 años para mucama.
- Matrimonio, ella cocinera, él herrero.
- Matrimonio, ella cocinera, él peón.
- Matrimonio, ella cocinera, él carpintero.
- Cinco peones para estancia.
- Un mecánico competente, certificado.
- Un pintor especialista en metales.
- Un herrero para cualquier trabajo.
- Dos carpinteros obra blanca.
- Cinco galponistas.

M. Suchan, Bolívar 171.

HLEDA SE: Rudolf Bodnar z Presova redakce t.l.

DEL MUNDO ESLAVO

UNA INICITIVA LOABLE.—

En Yugoslavia, en el último tiempo, se ha empezado con la organización de los ex emigrantes, bajo el nombre de “La Asociación de los Emigrantes”. El día 3 de mayo ppdo. la sección de Split (Spalato), ha organizado una reunión, donde el señor Bartulica, que durante la guerra era director del periódico yugoslavo “Jugoslovenska Drzava”, en Valparaíso, ha dado una conferencia a los emigrantes, quienes el día 9 se han embarcado para Sud América. Además, tomaron parte en el debate otros ciuda-

danos, que han vivido en Argentina, Chile, etc., facilitando a los nuevos emigrantes valiosas informaciones sobre la vida en los países a donde pensaban emigrar.

Con tales reuniones la organización piensa seguir siempre, cuando se preparará algún grupo más numeroso de yugoslavos para emprender el viaje a Sud América.

La importancia de tal instrucción será clara, si se toma en cuenta que de los 9.370 emigrantes yugoslavos en el año 1923, eran 2.721 que salieron para la

Argentina y 1.535 para Brasil. Durante el año 1925 se embarcaron en Split, en los vapores de Cosulich 1866, en los de la N. G. Italiana 538 emigrantes.

Con el cambio de ideas sobre la nueva vida que espera al nuevo emigrante, éste llegará aquí con menos ilusiones, pero por eso justamente más dispuesto a afrontar y vencer las dificultades del primer período de su estadía en el nuevo ambiente.

La Asociación tiene que hacer otro paso más en su labor: empezar con instrucción sistemática del público en Yugoslavia en general sobre la América Ibérica. En esta tarea debe secundarla también la representación consular ibérico-americana en la joven nación eslava. Únicamente así el material informativo oficial no quedará sepultado, sin ser leído, por muchos más que los taquígrafos de las oficinas consulares, sino contribuirá al acercamiento

espiritual entre el mundo criollo y el mundo eslavo.

Las bellezas de Yugoslavia — La revista “L'illustration”, de París, publicó un simpático artículo de Abel Bonnard sobre la ciudad adriática yugoslava Dubrovnik (Ragusa), inclusive cuatro ilustraciones (aguafuertes) de P. E. Lecomte.

Inmigración austriaca a Rusia. — A Semirechensk llegó el primer grupo de inmigrantes austriacos, 200 en total, con 17 niños, donde han arrendado un inmenso lote de tierra para dedicarse a tambo, cultivo de fruta y verdura. Trajeron consigo varias máquinas agrícolas. Su gobierno ha ayudado la colonización con un subsidio de 10.000 rublos.

Consulado de España en Ljubljana.—El gobierno de S. H. S. otorgó el exequáter para la función de vice cónsul honorario de España a don Milán Hribar.

K koliko smo mi sami krivi

I

STANJE U DOMOVINI

Narodno Bogatstvo pise: “Nasi privrednici imaju to jedino pravo u ovoj zemlji, da mogu placati masne poreze — a političari i to oni od zanata, da se svadjaju oko diobe ovih poreza. To je prava slika nase ekonomije i politike gledana sa strane.

Nekoliko ljudi, naravski demokratskog drustvenog principa, zasjelo narodu na legja i davi cio nas ekonomski zivot. Ono, sto se je zbilo posljednjih dana, bengalskim nam svjetlom rasvjetljuje, koliko je svima ovim ljudima stalo do opeega dobra koliko do naroda i koliko do onoga — od cesa se zivi — do nase narodne ekonomije. Jedan gura drugoga, jedan klevece drugoga — poslije se sve to zajedno opozivlje i demantuje i opet se sjeda na Ministarski fotelj — sve to za ljubav ovog milog i ljubljenog naroda. Za njegovu sreću podmecu klipove jedan drugome, preskakuju se svi drustveni principi, i na koncu konea radi se samo o tome, da li ce ovaj ili

Javna tajnost je, da je vecina iseljenistva ostala dosta razocarana, posmatrajuci kako, nakon tolikih nada u g. 1922, ostaju kao zalosna proslava 4 godišnjice osnutka naseg jedinog zvanicnog zastupstva dezorganizacija, nehaj i indiferentnost.

Megjutim to stanje stvari nije bez veze i to dosta uske sa stanjem stvari u nasoj staroj domovini. Tamo stvari idu tako, da mora doci pre ili kasnije do reakcije sa strane svega, sto ima dobra i zdrava u nasem narodu. Ima znakova, da se reakcija blizi.

Bolje slike o raspolozenju u starom kraju nije moguce dobiti, nego u sledecem clanku, objavljenom pod naslovom “Nasa ekonomska kriza postaje sve teza i teza” u broju za 1. maj u zagrebackom “Narodnom Bogatstvu”. Zato ga objavljam u celosti. U posebnom clanku cemo pogledati, u koliko postoje veze izmegju postoje ovdasnjih prilika sa onima u domovini i u koliko stoji do nas samih, da bude bolje.

onaj na vladu. Svi ovi ljudi podnasaju strahovite zrtve za ovaj ispaceni narod, sjedajući u njegovom interesu na mehke stolice nase svemoćne vlade.

Imali smo ovih dana bezbroj kriza i svaki dan se najavljuju novi kritični dani. Pa neka nam netko kaze — u kojoj se je od ovih kriza radilo o tom — da narodu bude bolje. Ne — o tom se opece i ne raspravlja — vec se radi isključivo samo o tome, koji ce od njih da vlada. Ne svadja se kod nas radi poreske reforme, radi agrarne politike, radi valutne politike, radi velike nezaposlenosti ili radi niskih cijena poljoprivrednih proizvoda ili cak mozda radi potpunog zastoja u trgovini i industriji. Ne — o tom nitko i ne govori, jer dok oni, koji rade, placaju svoje poreze, i dok se ima oko cesa svadjati — dotle nitko i ne vodi brigu o tomu — kako se tesko porezi zadržuju i kako ce se jos dugo moći placati ove poreze.

I dok se ovako nase političke zanatlije svadjaju, izguravaju i preskakuju, dotle bubanj na sred Knez Mihajlove ulice izvičuje u jednoj finoj delikatesi: prvi put — tko da vise — i treci put. Ovaj: prvi i treci put postao je vec tako uobicajan u cijeloj zemlji, da se vec vise i ne opaza, a to je jos i jedina sreća, barem se necemo suvise iznenaditi kad jednoga dana dodje i pred nasu kucu. Ako ovako potraje — svi cemo doći na red — pa je skoro bolje prije nego kasnije.

Kriza postaje sve teza, a ekonomske prilike sve nesnosnije. Nije to mala stvar kad u jednoj zemlji polovina dionickih industrijskih poduzeca iskazuju pasivne bilance i kada se stecajevi redaju jedan za drugim. Trgovina pada iz dana u dan, zaposlenost biva sve manja, poslovi sve slabiji a tereti sve tezi. Nema dana, da od poreznog ureda ne stigne koja opomena ili nalaz, da je zaboravljen koji porez, odnosno da se ima jos naknadno uplatiti toliko i toliko. Roba kroz to postaje jos skuplja, zivot sve tezi — a zarada sve manja. Kuda to vodi i kako ce se dugo moći ovo stanje odr-

CASNA DESETGODISNJICA

"Narodna Zastita", Savez dobrotvornih drustava, slavila je svoju desetgodisnjicu. O njezinom radu davaju najbolje svedočanstvo sledeci podaci:

Ona je u sklonista, oporavilista, bolnice i domove smestila preko 9.167 sirocadi; u cestite porodice smjestila je 47.186 dece bez roditelja, ili zapustene dece, i u to potrosila 10.200.000 Dinara. Za odelo i obnecu sirocadi izdala je ukupno 7.509.081 Dinara. U 1.820 slucajeva predusrela je propasti mnogih porodica, jer je podelila u iznosu od 600.000 Dinara beskamatnih zajmova. Pravnu pomoc pružila je sirocinji u 6.150 slucajeva, i u to potrosila 350.000 Dinara. Za kolonizaciju siromasnih porodica

zati — to je drugo pitanje. Drzava treba 13 milijardi dinara, a nitko ne pita, od kuda da narod smogne uvu strasno visoku sumu i ako ju vee smogne, nitko ne vidi onu silnu korist, koju bi narod morao imati od utroska ovako grdne sume. To je dakako nemoguce, jer o potrebama naroda i tako nitko ne vodi racuna, sto nam jasno osvjetljuju posljednje nase političke krize.

Kriza je to nase demokracije, kriza je to nasega drustva, koje je bazarino na demagogiji na zavadjanju širokih narodnih masa, kojima je predana sva izborna parlamentarna vlast. Ove mase nemaju ni znanja ni iskustva, da ovu svoju vlast iskoriste u interesu napretka zemlje, vec ju davaju u ruke polubrazovanim ljudima, koji stvaraju uvijek takve situacije, koje samo licenijima koriste. Narod — onaj biracki aparat — kod sviju kriza, koje se kod nas u vladi stvaraju, ne dolazi jednostavno u racun, jer on ce i opet morati da glasuje za iste one ljude, koji su sve ove političke i ekonomske krize pravili i uzrokovali. Psihologija ovih masa i ne moze biti druga. To nas uci provijest, a uci nas i dnevno iskustvo.

Jedina borba proti ovakovih nezdravih prilika u zemlji — jest borba proti demagogije. Stalno dizanje staleske svijesti i to na svakom koraku uz pomoc staleskih privrednih organizacija, koje bi imale pri svakoj zgodi da iznasaju ove nevolje, da prstom ukazuju na nemar i nemoć politicara od zanata, da pri svakoj godi otkrivaju prave razloge svim ovim krizama, koje nas zahvacaju i da tako ustrajnim radom raskrinkaju sve ove usrecitelje naroda, koji na njegovim ledjima i na njegovoj nevolji grade sebi udoban zivot.

Konačno — ovo sto znaju politicari od zanata — lahko ce pogoditi i toliki ljudi od privrede i ako samo malo ustraju u tom radu, oborit ce u casu sve one, kojima do toga, da pomognu svima i da potraze izlaz iz ovog neznoznog stanja Nastavice se niti malo stalo.

izdala je 2.520.000 Dinara, a naselila 1.180 porodica. Pomogla je razne dobrotvorne ustanove potporama sa preko 4 milijuna Dinara. Siromasne porodice nasih iseljenika pomogla je sa Dinara 250.000. Ukupno je u sve to dosada utrosila preko 25 milijuna Dinara.

Iseljenici, umesto na razne političkos-trancarske novine pretplatite se radje na glasilo tog prekorisnog udruzenja. "Narodna Zastita" izlazi mesечно te stoji za inozemstvo samo jedan dolar. Urednik glasila je sveučil. profesor dr. Josip Silovic, a naslov mu je: Zagreb, Josipovac 30. Ko uplati potpunu pretplatu unapred, postaje članom Udruzenja. Pretplatu mozete poslati i preko naseg urednistva.

30. APRIL U ANTOFAGASTI

...o:

U proslom smo broju javili na kratko sto se dogodilo toga dana u Antofagasti: umesto narodne proslave Zrinjsko-Frankopanske godisnjice nasi su vijeli kako se vije na Konsulatu SHS uz nasu drzavnu zastavu i zastava Kraljevine Italije, i kako je bilo kasnije zbog protesta poteranih nekoliko nasih omladinaca pred sud.

Danas neka objavimo o događaju nekoliko znacajnih podrobnosti.

"Jugoslovensko Skolsko Veće" istog vecera održalo je sednicu, te odobrilo sledeću konstataciju: "J. S. V. na zalots konstataciju: sto je danas, prilikom cilenske manifestacije za plebiscit u Takni i Arici, nas Konsulat izvjesio ukupno sa nasom i cilenskom zastavom i zastavu italijanske drzave".

Ogranak i Centar JNO "P. P. Njegos" na svojoj sednici dne 5. svibnja prihvatio je zaključak: "U vidu uvrede, koju je g. Konsul nano nasoj Domovini i nam aiseljnicima, suglasno se zaključilo, da mu Ogranak JNO kao cisto nacionalna Organizacija, cuvarica narodnog ugleda i ponosa u tugjini, pismeno saopsti svoj protest i da ga pozove na kolonijalnu Skupstinu Ogranaka, da da razjasnjenje koloniji zbog tog svog postupka." Taj poziv bio je izvršen pismom, koji su uputili u ime Obdora g. Konsula predsednik i tajnik Ogranaka. Na skupstinu pozvao je Ogranak koloniju letacima, u kojima je megju ostalim tackama dnavnog reda navedena kao peta tacka "sastav protestne resolucije" zbog tog dogogjaja.

Jugoslovenska Omladina Antofagaste izdala je 8. im letak sa pozivom na skupstinu. U njem kaze megju inim, da g. Konsul "na pomen nasih velikana Zrinjskog i Frankopana, koji su od krvnicke austrijske ruke razbojnicki ubijeni dne 30. travnja, mjesto da dogovorno sa mjestnim Jugoslovenskim Organizacijama proslavi taj historieni dan u tuzi i zalosti, on kao representant nase Drzave na porugu sviju nas izvjesava italijansku zastavu, mjesto da nasu Jugoslovensku u crnini zavitu izvjesi na po stijega... Doli sa izrodom".

G.Konsul obtuznicom od dne 11. maja pozvao je pred sud nase gragjane: J. Roica, R. Lebana, Ivana Marinova, Dusana Tironija, A. Perica i O. Marina. Zahtevao je, da ih se osudi po par. 19 zakona br. 425, koji odrđjuje kaznu "presidio hasta por tres años, y, además, multa. hasta de \$ 5.000".

Glavni stavak u optuznici glasi ovako:

"Calificar de traidor al cónsul de su patria es una injuria grave cometida por esos con-

nacionales, o los que, al final resulte autores o cómplices de esa imputación, como quiera que en el concepto público se tiene como afrentoso ese calificativo, y más aún, atendido el estado de dignidad que inviste, y circunstancias del ofendido.

Aun cuando el Código Penal de Chile no castiga como delito, sino la traición a la República Chilena, no cabe duda que por lo menos es injuria, y grave, considerar traidor al cónsul del Reino de los Serbios, Croatas y Eslovenos.

El fundamento que aparentemente han tenido los recalcitrantes es el haber colocado en el consulado la bandera del Reino de Italia al lado izquierdo de la de Yugoslavia, a cuya derecha estaba la de Chile.

Aun cuando hubo disturbios y rencillas entre las razas latina y eslovena, ahora, Italia y Yugoslavia marchan unidas en el concierto de las naciones, se encuentran en paz, tienen acreditados recíprocamente agentes así que no existe motivo alguno para suponerlas enemigas.

Sólo una patriotería malsana ha podido calificar de inconveniente ese acto, llevado a cabo como manifestación de deferencia a Chile, mientras se realizaba un mitin popular, relacionando con la cuestión pendiente de Tacna y Arica".

Pozvaniji cinitelji neka ugotove, da li je gornje stanoviste opravdano. Pred sudom se ugotovilo da rec "izdajica" u letaku uopce ne stoji, tako da je sva tuzba bila suvisna.

Stranke su se pred sudom pomirile, jer je zbog te konstatacije tuzba postala bespredmetnom. Za stranke je pitanje reseno, nije megjutim reseno za nadlezne nase vlasti, koje su odgovorne za rad postupak i organizovanje nase zastupnicke sluzbe na strani.

Ovakvi incidenti samo su pojedini slucajevi, koji se se opetovati u jednom ili drugom obliku, dok se nasa konsularna sluzba is temelja ne preosnuje.

Mi cemo se povratiti tom pitanju u vezi sa nasim danasnjim uvodnim clankom.

Z NAVDUSENEJEM

POZDRAVLJAM

v se naročnike in citatelje "Gospodarstva" sirom Juzne Amerike.

Juraj Kobetich, Santa Fe.

SLOVENSKI VESTNIK

ROJAKOM, ki so nam poslali naslovo svojih znancev in prijateljev, se tem potom najiskrenejše zahvaljujemo. Ogromno večino slovenskega izseljenstva v Argentini tvorijo nasi bratje Gorici in Istrani. Ti službene opore ne morejo pričakovati niti z ene niti z druge strani. Kako bi jo mogli pričakovati od strani, ki jih doma unčuje v vsakem oziru, da morajo bežati v tuji svet. A kako naj jo

pricakujejo z take, ki razobesa poleg simbola nase državne svobode simbol tistega soseda ki bi rajše danes kot jutri to svobodo unčil do temelja, kot se je dogodilo v Antofagasti. Zanesimo se samo na svoje delo, na svoje združene sile in na samopomoč.

V. Berissu, pri proslavi 3. maja sta igrali tudi gdeni Leban in Pavlic, ki sta resili svoji ulogi zelo dobro. Obe sta gorincanki.

PENSION "ZORKA", FLORES

Poznata slovenačka cistoca. Najbolja opskrba. Prilika za konverzacijo u engleskom, nemačkom i kasteljanskem jeziku.

Sobe s hranom ili bez hrane od \$ 80. dalje.

Calle Ramón Falcón 2207.

Jedna kvadra od Rivadavije, visina 6700.

NASA GOSTIONICA

U MENDOZI

Fonda "Nueva", calle Belgrano 1366, Mendoza.

Jedno pol kvadre od željezničke stanice, toci razna pica, poseduje udobne spavace sobe, i ugošuje sa izvrsnom hranom, a sve to za niske cene.

Kad u Mendoza zelite naci koga od svojih, posetite nas. Vlasnik: Luka Vukasovic.

Drustva

DVE VIDOVDANSKE PROSLAVE.

— Jednu imali smo u Buenos Airesu, dne 27 pm. u prostorijama J. D. U. Pomoci, a drugu dne 3. om, u Berissu.

Kod prve bila je dvorana prenapunjena, pocam od nase gospode pa sve do najsirih slojeva nasih drzavljana. To veliko saucesce dokazuje, da nije krivda na nasem narodu, ako dosele drustvenoi zivot u Buenos Airesu nije uspevao. Interes kojim su svi prisutni posuali predavanje g. Crnogoreevica, pokazuje, da bi se naslo opeistva u slucaju prosvetnog rada.

Proslavu u Berissu priredila je "Iseljenicka Zora". Radnici odigrali su tri igrice izvanredno dobro. Megju prisutnima viggjeli smo osim clanova drustva mnogo istarskih Hrvata i gorickih Slovenaca, pa i znatan broj brace Slovaka. Ceskoslovačka glasha svirala je marljivo same slovenske kemade sve do ranog jutra.

U Berissu i Ensenadi fali par agilnih sila, da bi se organizaciju izradilo na siroj osnovi. Kod tolikih stotina i stotina naseg naroda dobra zabava u vezi sa prosvetenim radom prava je socijalna potreba. Mislimo; da bi u ozviru "I. Zore" bilo mesta i za tamburase, pevački zbor i za stalan dramatički obdor. Suhotna proslava pokasala je clantsvu, da se i u najtezim i najneugodnijim prilikama dade nesto postieci. Uzmite osud drustva sami u ruke, zatvorite vrata raznim visokim komandama i budite sami gospodari svog drustva, take kosto morate i sahi raditi, ako hocete sto

zaraditi. Vrsite i svoja prava i svoje duznosti kao clanovi drustva, pak ce biti u pravom smislu Zora zastite i samopomoci.

MENDOZA. — Ovime pozivlju se svi iseljenici, koji borave u provinciji Mendoza na sednicu "Jugoslovenskog Pripomoenog Drustva" koja ce se odrzavati dne 18 jula o. g. u calle Belgrano 1366, na 9 i 1/2 sati.

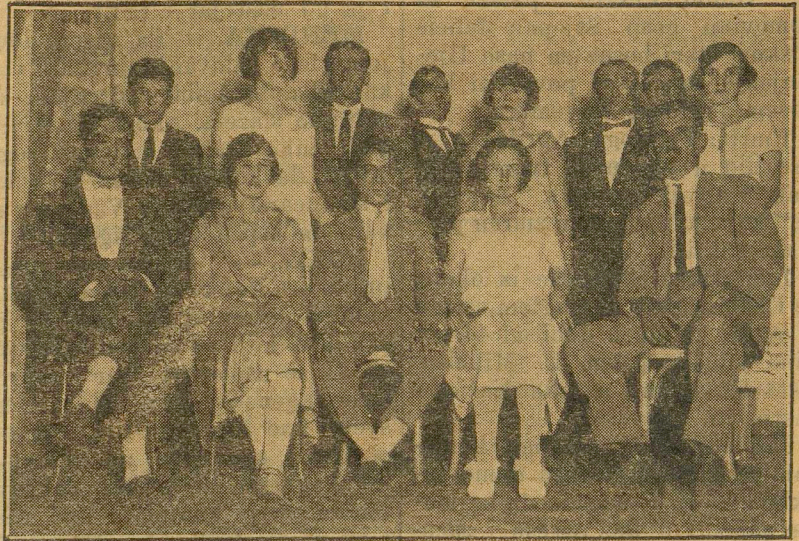
Ne radi se samo o sednici pripomoenog drustva, nego radi se o interesima svih nas iseljenika. Tko vidi i razume, da nismo u nicemu i od nikoga zasticeeni, u njegovom je interesu, da iskoristi zgodu i da dogje na skupstinu. Sa bratskim pozdravom. Jovan L. Buligovic, calle Rioja 1543.

ROSARIO. — Kako je vec poznato da se je na 22 Novembra prosaste godine osnovalo drustvo pod imenom "Jugoslovensko pripomoeno drustvo Kralj Tomislav".

Cilj drustva je da uzme u zastitu skupne interese nase ovdjesnje kolonije, da se zauzme za njeno kulturno, socijalno i gospodarsko podizanje, da se zauzme za veze sa poslodavcima i pobrine za namjestanje nasih neuposlenih iseljenika, da noveano potpomoze onespobljenu braeu, da medju nama jaca smisao za uzajamnost i da podize glas nasega naroda u tudjini.

Nadali smo se da ce nas pri nasoj uzvisenoj zadaci potpomoci službene osobe nasega Generalnoga konsulata iz Bs. Airesa, koje su u to ime bile pozvate, ali na zalost nismo imali nikakvoga odaziva i mismo se drzali one "uzdaj se use i svoje kljuse", jer doticna gospoda nisu se odazvali a niti ispricali. Pri ban-

Sociedad Yugoslava de Soc. Mutuos en Mendoza

Un grupo de socios, quienes colaboraron en la celebración del millenario del reino de Croacia

Una escena de la pieza "Los héroes y los últimos momentos", dada por los socios en ocasión de dicha conmemoración

ketu koji se je odrao u Hotel Mayo se je poslalo direktno kablegram nasem Uzvisenom Vldaru: "Slaveci uspomenu Tomislava narodno ujedinjenje duhom uz Kralja domovinu izrazujemo

odanost pozdrav".

Drustvo broji 79 clanova. Upi snina iznosi prama odredbi glavne skupstine za upis \$ 5 mjesecina \$ 2.

Ivo L. Milicic.

NASE KNJIGE

Kacic, Razgovor ugodni, \$ 1.20; Gospodarski Kalendar 1926 \$ 1.29; La Jugoslavia Economica od Filipica, 3.—; Industrija Hrvatske \$ 6.—; I. Dalmacije, \$ 2.50; I. Slovenije \$ 3.50; Roman Olga \$ 2.—; Arditi na otoku Krku \$ 1.50; Unuk Kraljevica Marea \$ 3.50 **ALBUMI** Zagreb, Hrv. Pimorje i Beograd, po \$ 2.—; Mestrovic \$ 4.— **MAPE:** Jugoslavija \$ 2.—; Ceskoslovačka \$ 3.—; Europa (hrv. izd.) \$ 1.50; **RAZGLEDNICE**, u bojama, reprod. nasih najboljih slika, kolekcija 40 raznih, \$ 2.—; **KORICE** za nas pasos, crne \$ 3.50, marron \$ 5.— Postarina 30 ctva.

Mozete naruciti kod: "Eurasia" N. York 3363 (V. Devoto),

J. Grubasevic, Suárez 410 (Boka) i J. Buligovic, Rioja 1543, Mendoza.

Dr. S. VORONOF: Estudio sobre la vejez y rejuvenecimiento en el hombre y la mujer (con 34 páginas de ilustr.) \$ 3.50 — "Eurasia", N. York 3363 Buenos Aires.

JORGE GRUBASEVICH

Calle Suárez 410

Buenos Aires — Boca Jugoslavenska Knjizara i Papirnica

Pisite po katalog!

Odprema novae u Dinarina za sva mjesta Jugoslavije Prodaje putne listove (Sifkarte), tako isto za dolazak (Llamadas) za sva mjesta Jugoslavije

Dopisi

ROSARIJO

Odlazak: Rastao se je snama uvazeni i zauzetni g. Bosko J. Babarovic da se definitivno nastani u Republici Chile.

Na 9 dojduega mjeseca Julia sa "Giulio Cesare" polazi za domovinu gosp. Stjepan Jelacic Viskov, stari borac za nase Ujedinjenje, mislee se povratiti koncem dojdueceg Novembra.

Umrli: Prosloga Aprila se je preselio u vijecnost Ivan Radeljak, vlasnik i urednik "Zajednice" koja je njegovom smrću prestala izlaziti.

Ivan Hure Skoljaric iz okolice Chabas umro je naglom smrću u ovome gradu u dobi od 44 godine, surjak g. Iva L. Miliceica. Ostavlja sestero nejake djevice i rastuzenu udovicu.

Izaslanik Iseljenickoga komesarijata: Po izvjestaju domovinskih novina doznasmo da se mora nalaziti u Bs. Airesu i zauzdno nam je da od dotienoga nemamo u ovoj najnapucenijoj koloniji nikakvoga glasa, Moguce da se je i taj poveo ptazom ostalih reprezentanata nase drzave.

Montevideo. — Dne 6. tek. meseca sa Italijanskom ladjom "Taornina", na putu svoje visoke zadace iz Bs. Airesa za Brasii, prosao je ovuda Dr. J. N. Marcetich, Iseljenicki; Izaslanik Kraljevine SHS. za Juznu Ameriku.

Gosp. Dr. Marcetich nosi zadacu, da ispita materijalne potrebe naseg naseljenistva u Brazil, a na povratku, po svoj prilici zadržat ce se i ovdje, da se upozori u potrebe i ovdjensjeg mnogobrojnog naseljenistva, ciji interesi odavna zaiskaju intervenciju domovinskih sluzbenih organa.

Poznavajuc revnosnu vrednost ovog drzavnog sluzbenika, verovat je da ce se ocinski zauzet za potrebe opsteg naroda, i sa visine svoje zadace, pretpostavit nadlehom Ministarstvu u Beograd, koliko zasluuju opsti interesi nasih drzavljana susreta

domovinskih organa. — MRA **SANTA FE.** — Poslje toliko mojeg gluhog vrmena jednom me obveseli, vigjet i nase novine, naseg miog hrvatskog jezika u tugjini, i dalekim krajevima, kojima, se ja rado pridruzivam za clana do nove godine te zelim napredak i uspjeh sto veci i ja da nastojat i radit.

MENDOZA. — Sa vasom idejom glede izdavanja novine "G" kao i sa njezinim sadrzajem se potpuno slazem. Ako u stvarima bude tako i ako budete strogo pazili da se ne umesa politika i strancarstvo, onda Vas uveravam, la uspeh bude siguran".

BOKA. — "Mislim da imate pravo sto kazete da je nama Slovenima potrebno, da imademo jedan list, koji ce se javno ozivati, da se uspostavi bar konsularne agencije, gdje ima naseg sveta, kao Rosariju, Bahia Blanci, Caku, a osobito u Uruguay i Paraguayu. Ove de drzave imadu svoje konsulate kod nas, a mi ne jos kod njih... Nije cudno, sto ne napreduje nasa spoljna trgovina ni prekomorska plovitba".

C. DEL URUGUAY. — "primio sam vas cirkular, kojim najavljuje svoju slovensku novinu te Vam cestitam na vasoj inicijativi... na bliznoj stanici ima vise nasih radnika, prvom zgodom, kad bude moguce, vigjeeu in, da se pretplate..."

ROSARIO. — "dobio sam vasu novinu "G", ciji program odgovara potrebi naseg zvilja ovgje u Juznoj Americi, i nadam se, da ce doprinjeti uspjesno napredku nase emigracije. Nastojacu da Vam saljem dopise iz grada i okolice i zauzeti se za napredak istoga".

BELLA VISTA. — "odlueno i ozbiljno ustrajajte, vas podhvat ce uspjeti. Dali ste znati, kako u Sev. Americi nas je narod organiziran u raznim institucijama. Tako bi moglo i moralo biti i ovgje u Juznoj Americi..."

ENSENADA. — Bog Vam daj sreco, lotili ste se pac plemenitega dela..."

GOSPODARSTVO

IZENACENJE KALENDARA

—Kako u danasnje vreme i jedno na pogled cisto erkveno pitanje moze imati i gospodarsk znacenje vidimo kad pitanja izenacenja kalendara.

Udruzenje trgovaca i industrijalaca u Novom Sadu je uputilo Arhijerejskom Saboru u Sr. Karlovcima molbu, da se prilikom skorasjeg njegovog zasedanja resi pitanje izjednacjenja kalendara. U molbi se navode velike stepe, koje trpi nasa trgovina i industrija jer crkveni oci otezu resenjem tog pitanja. Narocito je to pitanje vazno za Vojvodinu koja stalno mora da svetkuje dvostruke praznike, katolicke i pravoslavne.

Zato je potrebno, da iseljenik nauci gledati pitanja, koja su u starom kraju cestoputa predmetom najbedastije ili najogavnije politieke borbe, trezno i svestrano, i da se ne daje suvisno uznemirivati od onih tamo preko. Nije u nasem interesu, da gledamo razna "sporna" pitanja kroz naocala onih, koji od svagja zivu te razna pitanja zamotavaju, mesto da bi ih odmotavali, to jest resavali.

IZ BAKRA — Uskoro ce biti dovršen rad na trasiranju zeljeznicke pruge normalnog kološkeja koja ce vezivati bakersku zeljeznicu stanicu sa pristanjem Bakra. Time olaksati ce se izvoz artikala narocito onih koji dolaze iz Slovenije. Taj izvoz vrsio se do sada najvecim delom preko Trsta.

Jovan OSTOJIC TOSKOVIC

Buenos Aires, Calle Suipacha 805
U. T. 44, Juncal, 5295

Izvestavam cijenjeno opeinstvo, da sam zatvorio svoju posrednicku kupoprodajnu kancelariju i salon za dame u ulici Viamonte 665 i otvorio jedno od najmodernijih trgovina kupoprodaje i to u gore naznacenoj ulici, pod imenom "ASTRA", gdje kupujem i prodajem: briljantske, biserne i srebrne nakite srebrne, porculanske i kristalne servise, umjetnicke slike, fine kancelarijske i sobne namjestaje, muske i zenske haljine od svile, i stofa, za zabave i ulicu, svilene, stofane i kzrnjuene kapute, kozuhe sesire itd. Sve te stvari su od najboljeg materijala a po neverovatnoj jeftinosti cijeni. Sve mozete si nabaviti u kuci "ASTRA" ili preko nje.

Dogjite pogledati moje zalihe, da se osobno osvjedoite

Ne zaboravite, da su ekonomija, usteda i dobra obuka od velikog znacjenja za svakog a osobito za iseljenika.

Dr. Angel Cosulich

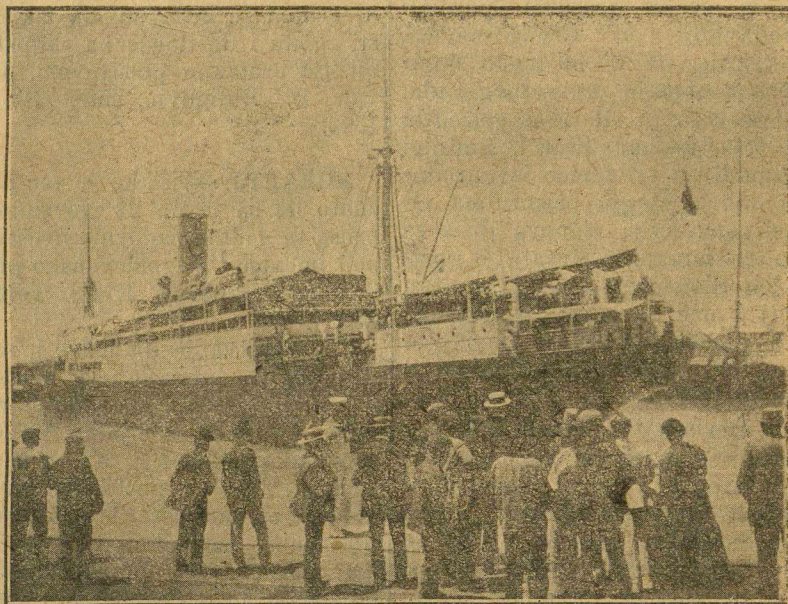
Médico del Hospital Rawson

Ha trasladado su consultorio a:

Rodríguez Peña 274

U. T. 38, Mayo 1711

Consultas de 3 a 6.

VASI RODINU nejlépe Vám sem z vlasti dopravi stará a osvedcena firma

M. SUCHAN

BUENOS AIRES

BOLIVAR 171

Jedina Ceskoslovenska Ljekarna u Juznoj Americi Mgr. Farm. Franjo HUSPAUR

farmaceutik diplomiran u Pragu i Buenos Airesu bivsi vođa Kralj Ljekarne u Crnoj Gori, i upravitelj bolnice u Nemackoj Bolnici u Buenos Airesu.

OSOBNO posluuje cijeli dan, a negjeljom dopodne; **BESPLATNO** dava savjete i upute u ljekarni i pismeno; **STAVIO SE** u vezu sa izvrsnim liječnikom **SLOVENOM**; tako da mozete u toj domacoj ljekarni naci svaki cas i za svaki slucaj potrebnu pomoć. Obracajte se dakle na nju sa svim povjerenjem, osobno ili pismeno.

Diskrtnost zajamecena!

FRANJO HUSPAUR

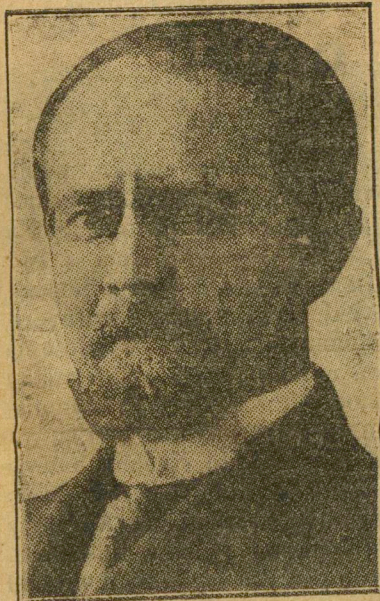
Buenos Aires, Isla Maciel —

Dok Sud, Calle F. Quiroga
1181-83

Vychazi etrnáctidenne

Redakcni část ridi: Inz. R. KNAIBL, Triumvirato 669 E.

Vyslanec naší vlasti pan Dr. Vlastimil Kybal mezi námi

Dne 2. t. m. přibyl lodí "Giuglio Cesare" do Bs. Aires vyslanec C. R. S. pan Dr. Vlastimil Kybal, aby navázal diplomatické styky s vládou argentinskou. Na cestě je provázen svoji paní chotí i obema synáčky.

Oficiální program jeho návštěvy záleží v odevzdání poverovacích listin prezidentu Dr. Alvearovi, k nemuz dojde dne. 7. t. m. po. 3. hod. odpolední.

Okolnost, ze k obradu tomu dojde téměř tesne po příchodu nascho p. vyslanee, je dukazem

obzvláštní pozornosti, kterou dala na jevo vláda argentinská, tím, ze vyhovela prání p. Dra. Kybala moci bráti oficiální účast na oslavách vyročí 9. de Jujio. Dne 8. t. m. po 11. hod. dop. vzdá nás pan ministr hold památce argentinského národního hrdiny generála San Martin položením vence na jeho náhrobek v mestké katedrále.

Krajané naší sucátní se zajisté obou techto aktu.

Neoficiální program návštěvy nascho pana ministra je téz obsáhly.

Krome vyrizení záležitosti, které přímo souvisí s jeho posláním, hodlá téz usporádati nekolik prednášek pro argentinskou veřejnost.

Záležitostem naší kolonie venuje rovnéz velkou pozornost a netajíme se naději, ze jeho příchod znaci počátek nové éry v zivote českého zivlu v Argentine.

Pan Dr. Kybal je dobre znám jako bedlivy pozorovatel a znalec jihoamerických pomeru a vynivul znaenou einnost zurnalistekou, aby poznatky jeho staly se majetkem sirsí veřejnosti v naší vlasti, einnost, která je i naší koloni dobre známa.

Vítáme ho proto s vrelou srdecností a prejeme si z duse, aby jeho posláni setkalo se s úplnym zdarem.

zvetsoval, prizpusoboval a zdokonaloval az v roce 1904 postavil první vetsí budovu na strojovou výrobu ke kterézto získal zkušenosti po strávení krátké doby v Severní Americe. V

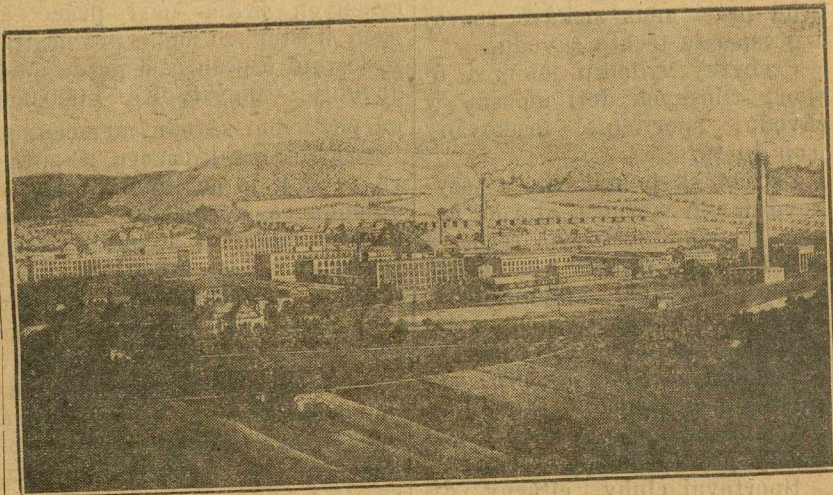
TOMAS BATA

roce 1907 po úmrtí bratra Antonína zustal v podniku sám jako majitel a v roce 1912 výroba byla v takovém rozsahu a dokonalosti, ze exportoval bílé boty se známou známkou "Batovky" do Egypta.

a rozvíjela svojí einnost kdy ostatní podniky pro tíhu reorganizace a drahých pracovních sil, výrobu zastavily čímz vzrůstala nezamestnanost, a prorázela oba tyto elementy rozumným a zeledným vedením techto podniku samotnym chefem v cele, k cíli na kterémz dnes stojí a nazývá teprve začátkem své pusobnosti.

Závody Batovy dnes největší evropské v tomto oboru a druhé svetové, cítají 8000 zamestnancu a vyrábějí 5.000 páru bot denne. Obuvnické továrny zásobovány vlastními kozeluznami, které dodávají celou potrebu jak vrehového tak spodkového materiálu, vyrobeného z domácí a hlavne Jihoamerické surivony, kterou, dodávají vlastní nákupei firmy v Argentine, a Brasilii se nacházející. Kozeluzny zásobovány argentinskym vytazkem z quebrachového dreva jako trísloviny. Mimo toho stojí v závodech továrny na zpracování dreva jak pro účely tovární k vyrobe kopyt tak pro účely stavební.

Stavební oddelení závodu provádí vesechny stavby novych budov jakoz i kolonii domku a bytu pro svoje zamestnancee, které je zásobováno dřevem z uvedené továrny a velkymi cihelnami

CELKOVY POHLED NA TOVARNU

Behem roku válecných továrna se tak rozmohla ze byla s to vyrábět 8-10000 páru bot, avsak komisiních, tenkráté v provisořních budovách.

Po prevratu v letech poválecných za velkých obtíží továrna se sapracovávala na civilní obuv

mi parními, které vyrábí nekolik milionu cihel rocne. Továrna na zpracování surové jihoamerické a indiické gummy, dodává potrebné množství gumových podpadku a lepidel.

Velké papírny zásobují tiskárny a kartonáz pro tisk veske

Tomas Bata, padesátníkem

Svátkem práce dne 1. kvetna t. r. se svými zamestnanci oslavil Tomáš Bata, majitel závodu T. & A. Bata, ve Zlíne pulstoleťi věku svého a skoro 30ti letou svojí práci. Narozen 1876 na venkove z chudých rodicu, po vychození tehdejších povinných skol, oddal se otcovskému remeslu, obucnictví; Vyuciv se u své-

ho otce a po umrtí tohoto, zaričil si se svym bratrem Antonínem výrobu papucí, které se tou dobou na venkove nosily a které na obvyklé mesíční trhy donášel do ruznych okolních mest vzdálálených nekolik kilometru k prodeji. Pricinlivou práci a dobrým obchodem, který uz v té době projevoval, svojí výrobu

rych potrebných tiskopisu a dvou týždenných časopisu "Sdeleni" a "Batuv Hospodár", jakos pro výrobu 45.000 kusu krabic.

Slévárny a strojírný zhotovujú nové stroje vseh oboru a provádzajú vskeré opravy stroju v provozu a tak se starajú o nerušeny a pravidelny chod.

Pohon, svetlo a otop jak pro závody tak i pro mesto samé opatruje veľká parní turbína o 15000 HP. Provoz a dopravu opatrujú v továrnách dve lokomotivy s dostatečným počtem vagonu na vlastních kolejiach.

Velkých nekolik hospodarstvi vlastních umoznuje opatrovati zavodnímu konsumu dostatek zivotních potreb za minimalní ceny, jakoz i zásobovati veľké kuchyne propodávání vseh jídel zamestnancum za rezijní ceny.

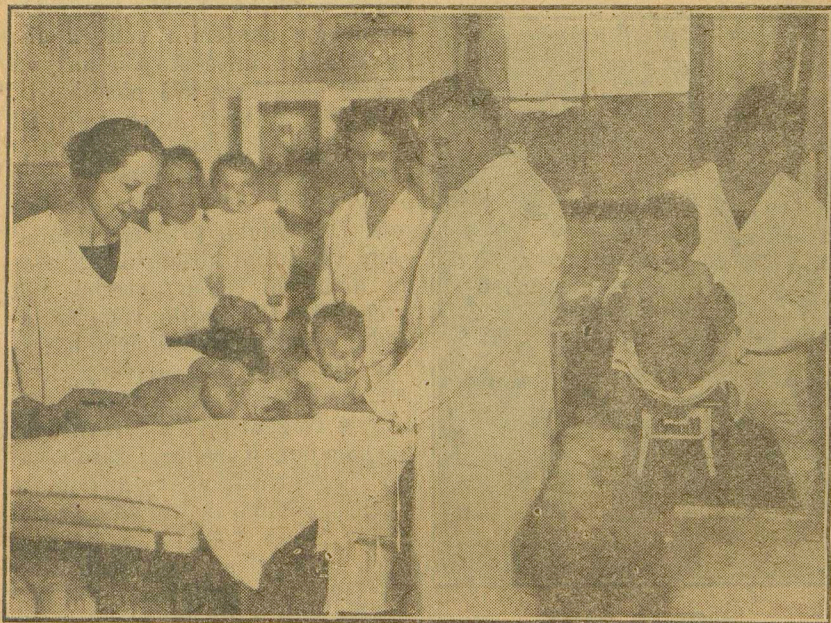
vých výrobku v Československu a 150 prodejen ve vseh dílech sveta, zabezpečuje nerušeny chod závodu a spokojené ziti zlínskích obyvatel.

Jeho nekolik porekadel: "Tvorigou praví k blahobytu vseh". "Ucast delnietva na zisku podporuje vykonnost". "Snizujili ceny, zvyšují mzdy", dokazuje lásku k práci, kterou pokládá pro zdravý zivot potrebnejší nežli stravu.

Jeho další cinnosti je mu práci mnoho zdaru.

Rec Tomáše Bate pronesena v den svatkuv Práce 1. kvetna 1926.

**PRATELE
SPOLUPRACOVNICI!**
Dekuji Vám za Vase přátelské

SOCIALNI PECE - RADY MATKAM ...
Obed 1.80Kc, vecere 1.20 Kc|Sám chef závodu v techto kuchyních stravuje.

Vsechny výrobky tyto jsou pod kontrolou veľkých chemických laboratorí. Podíl na čistém zisku vseh zamestnancu celého závodu zajistuje společnou a dobrou práci čímz získává rozvoj a prosperitu techto závodu.

Prebytky vydelku jakoz i úspory zlínských dětí ulozeny v závodní sporitelne urokovány jsou 10 %.

Zrižené školy odborné a jazykové dávají možnost zdarma naučiti se vsem svetovym recem a ovládati theoreticky jednotlivé obory prací. Velké kolonie delnických a úřednických domku dávají možnost dostatku zářavých a pohodlných bytu jak pro rodiny tak pro svobodné kterých se v tomto roce postaví nových 200, kazdy pro 4 rodiny.

Sportovní kluby, čítárny, divadla, spolkové místnosti, se závodní hudbou, se starají o dostatečnou a lacinou zábavu, na účet závodu.

Zdravotní oddelení se 3mi lékaři stará se o hygienu a zdraví jak zamestnancu závodu tak i mesta a zvětsí tohoto roku opatrovny nemocnych na veľkou nemocnici zlínskou, která bude postavena z daru Tomáše Bate na oslavu 1 kvetna Kc 1,000,000.

250 vlastních prodejen hoto-

pozdravy k mé padesátce. Dekuji svym rodicům za svůj zivot, z kterého se těším pres to, ze je mi padesát let, a jeste více jim dekuji za jejich vychovu v obunivnickém remesle, které mne naučili milovat. Vzpomínám raranených hrdin- naší práce a jsem stasten, ze mohu prohlásiti, ze lestoní uspech naší práce nám dovoluje venovati Kc 1.000.000 na postavení závodní nemocnice.

Dospéli jsme k názoru, ze správa závodu je povinna starati se nejenom o vymanení závodu z područí kapitalu, nyrbz zeje její povinností starati se, aby i vskerí spolupracovníci v závode byli vymaneni z hospodářské závislosti z hospidářské poroby. Správa závodu má být jim nápomocna, zmocnit se kapitalu a uciniti takto kapital, jejich otrokem. Správa závodu je povinna, být nápomocna vsem svym zamestnancum v získávání kapitalu, je povinna, vychovati své zamestnance v zacházení s penezi a je povinna, vychovati je v umení zachovati kapital

Tohoto umení nejsnadnejší dosáhneme u nejmladších clenů naší pracovní rodiny, a proto venujeme letosním a přistím novorozencům kazdemu Kc 1000 vázaného. Závod sám rozmnoží

tento jejich vklad desateronásobně do jejich 24. roku, budemli što, jako az dosud, úrokovat vklady nasich zamestnanců 10 %

Stejne snadno dosáhneme tohoto úkolu u nasich mladých mužů, které vychováváme tak, aby, nez na ne dolehnou povinnosti rodinné, ale nejpozdeji do svého 24. roku, nastrádali nejméne Kc 100.000 vedle bohatých vedomostí odborných a vedle získání nejvetsí telesné zdatnosti. Nase vysledky ukázaly ze jiz 14ti lety hoch může v průmyslu vydelati více, nežli obnášejí jeho vsestranné zivotní potreby.

Vymaniti dospelé z hospodářské závislosti, snažíme se zvyšováním vykonnosti a tím i mezd, dále účastí na zisku a snizování cen zivotních potreb. Dosazené vysledky v tomto našem úsilí i predpoklady pro budoucnost ukazuje statistika osobního oddelení.

Uspory nasich spolupracovníků ulozené v závadé, stouply za poslední rok dvojnásob a dosáhly obnosu Kc 26,000,000. Nase predpoklady pro rok 1927 dokazují, ze si prejeme i v tomto ohledu rychlejšiho tempa.

Ale dnes není den pro hospodářské úvahy. Rozbujneny zivot vyzyvá nás k veselí a radosti. Pracovali jsme plně a poctive 300 dní. Tento den at slouží k nasemu obveselení. Dnes at září vsechny tváře ze zivota. Dnesek at slouží ke vzájemnému seznamování se nasich rodin, at slouží k poznání, ze patríme sobe, ze tvoríme jednu pracovní rodinu.

At zije zivot, at zije nase práce".

(Pozn. redakce: Závideníhodná péce o zamestnance a obyvatel zlínské ne jako zamestnavatele anebo starosty mesta, nybrz otec vlastní rodiny.)

Osudny omyl

Kazdy clovek na svete má právo se mylit. Jsou vsak omyly, které mohou být osudnými.

Článek "Jihoamericana" z 17. cervna s titulem "Skudei Kolonie" je jedním z takovych omylu.

Dlouhou dobu byl "Jihoamerican" jediným tlumocníkem verejného mínění české kolonie. To byla privilej nepopíratelná. Majitel jeho byl si vedom svého vyjimečného postavení. A vzájemny vztah mezi ním, jeho listem, a kolonií, svedl ho k následujícímu falešnym závěru:

Kolonie - Já Jihoamerican, Jihoamerican - Já, a proto, Já jsem kolonie. To byl první omyl - pochopitelný a neskodny. Vzdýt je to v náture lidí prikládat si důležitost, at uz právem ci neprávem.

Avsak během doby se názor zmenil. To Já oproti "kolonii" rostlo. A pan majitel "Jihoamericana" dosel k závěru, ze on je víc než kolonie. Ze jí smi poroučet a ze tato si to musí dát líbit. A ten omyl byl osudny.

Tak osudny, ze dnes uz pro p. Karla S. Svobodu není záchrana a jeho list má-li se v nem objevit vysledek úředního vysetrování po kterém volal, musí prejit do jiných rukou. Totiz nedovedu si predstaviti, ze by si p. Svoboda pri vskeré otrlosti ve vlastním casopise neco podobného otiskl.

Pochybuji, ze najde nekoho, kdo by se dal zastrasiti do té míry aby mu dosvedcil, ze koloniasace "Dory" byla prospesná. Ani v "Dore" ne kam p. Svoboda psal 15. kvetna t. r. dopis, který otiskujeme.

Pánové Colonia Dora

Vazení krajané:

Na Vasi žádost intervenoval jsem osobne u firmy Agrelo a Casanova, kde mne bylo receno, ze

následkem onoho článku, publikovaného jak Vám zajisté známo se zřejmým spatným úmyslem v denníku "Critica", firma se rozhodla nedávati nijakých pujcek, které d. íve poskytovala v duveru, ze kolonisté usazení v Colonia Dora ocení po zásluze její snahy pomoci skutečne nasim kolonistam.

Nez není jeste vsechna nadeje zracena a doufám, ze po intervenci u samotné firmy Agrelo y Cia. Ltda. budu mítí vetsí úspěch. abych pro Vás aspoň neco vymohl po tu dobu nežli se Vám urodí. Myslím, ze toho docílím, aekoliv bych nerad, abyste si delali predbezne nadeje.

Koho lze viniti, ze kolonisté postrádají opory, kteron mohli mítí, jsou ti kolonisté, kteri se propujčili ke smutné úloze, kdyz vypravovali veci o Colonia Dore v redakci "Critica". Vim, ze vsechno bylo umele vyvoláno a namířeno proti mne, aekoliv muj úmysl pri zakládání kolonie byl čířeno proti mne, aekoliv muj úmysl pri zakládání kolonie byl ten nejlepší. Nyní kolonisté, kteri cejsou dostatečne materiálne zabezpečeni mohou naríkatí jen na pár nezodpovedných osobkteré poskodili zájmy kolonistu z Dory. Bylo by proto na místě dle mého mínění, abyste sami podnikli akci a primeli ony kolonisty, kteri vypráveli nepravdivé veci, aby článek onen odvolali a odvolání bylo uverejneno v "Jihoamericanu" a možno-li i v samotné Critice. At tito nerozumí kolonisté napravi svoji chybu a pak za takovych podmínek jiste firma Lopes Agrelo a Casanova milerádi vyjdou kazdemu práni vstríc.

. . . Bolo by na case, aby oni kolonisté poznali svoji chybu, kte-

rou udelali z nerozváznosti a která poskodila vsechny, kteří tvrde musí pracovati, aby se mohli vyživiti. Jen na ne muze byti svalována vina za kazdy nový neúspěch. Zahajte s nimi vyjednávání a výsledek mi sdele. Za jiných okolností, což sami uznáte, bylo mne velmi těžko, ba nemožno, dožadovati se pro kolonisty nejakých pomoci a prostředku k zibovytí, protože bych slyšel jen vycitky pro nevděčnost se strany kolonistu.

Za "Jihoamericana"

Svoboda (redaktor)

Vzdyt články v "Critice" o němž se tolik mluvilo, a mluví nebyl vymyslem. Bylo tam příliš mnoho fakt, které se popřít nedají. A p. Svoboda o nich vedel — a delal propagandu dál — a delá ji dodnes. Proc?

To nám vysvetlí druhy dopis p. Svobody psany 5. listopadu 1925 z nehoz vyjímáme.

Señor

Colonia Dora (F. C. C. A.)

Vážený krajan:

tom prípade? Kde tedy byly Vaše oči a mozek, když nemohl Jste posouditi celou věc? Proc Jste se hnul do hospodaření v Argentine, když nemz jako zcela novém Jste nemel naprosto nijakých vedomostí ani tech nejprimitivnějších? A pak, vzdyt Vy nejste ani sám kupce a pro sebe Jste pozemek nevybíral, není-liž pravda? Mluvil jsem s panem N..., o celé záležitosti; zajímám se o kolonii Doru, ponevadz jsem mel za to, že se tam dá něco udelat a s druhé strany mám zde dopisy kolonistu o Vás, kde si svoji vnější situaci (před 14 dny) nemohou prostě vynachválit atd

za "Jihoamericana"

Svoboda redaktor

Pan K. S. Svoboda mluví též o nemeckých kolonistech, kterým se v Dore vede stěže. "Deutsche La Plata Zeitung" o tom píše též v čísle z 11. února, kde líčí dramaticky odchod p. Mayera. Máme též v rukou fotografie

společnosti Antonio Agrelo Ltda se ohromný rozdíl, přes to že mají tytéž kanceláře, tyz personál. Tak ohromný rozdíl, že nikdo nemuze Ant. Agrelo nutit aby zaplatil co — Casanova slíbí.

A v tom záleží nejpodstatnější činy redaktora Svobody

R. KNAIBL

SPOLROVE ZPRAVY

UVITANI PANA VYSLANCE CESKOSLOVENSKYMI SPOLKY

3. t. m. dostavili se na esl. konsulát delegáti našich spolku a sice za "Nar. Sdr." pp. Pulhrábek a Chvapil, za "C. K." pp. Petrek a Novotny, za "T. J. Sokol" pp. Suchan a V. Knaibl.

Po uvitacím proslovu p. řidičího Pukrábka, na který pan ministr odpovedel vřelými slovy, rozpředl so přátelský rozhovor, v němž letmo byly dotčeny různé problémy naší kolonie a který byl ukonečen vyzvou p. ministra, aby esl. spolky shodly se k upřádání veřejného shromáždění všech krajanů, bez ohledu na členství ve spolecích, by mohla býti přednesena práni a návrhy veřejného rázu rádne odůvodnené, které by sloužily za základ programu, jehož uskutečňování slibuje pan ministr podepríti svým ulivem.

V závěru rozhovoru vyslovil se pan ministr vůči delegátům, že by s potesením uvítal korporativní účast esl. kolonie na oficiálních obradech předání pověrovacích listin p. prezidentovi Republiky Argentinské, jakoz i holdu památce národního hrdiny generála San Martin.

SOKOLSKA HLIDKA

TELOCVICNA AKADEMIE

Sobotní akademie na Rincone měla úspěch, který poslední dobou vytrvale provází veskeré podniky "Sokola". Program provedeny tentokrát se vzornou disciplinou, zaujal cele pozornost návštěvníku, který bouřlivým potleskem odmenovali účinkující v jednotlivých číslech. Palmu odnesly si tentokdát ženy ve evicení s kuzely.

Milým překvapením pro obecenstvo byla přítomnost naseho pana ministra Dr. Vlastimila Kybala, který s celou svojí rodinou setrval az do konce programu, sleduje se nelicencem zájmem průbeh jednotlivých čísel.

Byl provázen pány gen. konsulem a vicekonsulem, naší veřejnosti již známými.

Pan ministr okouzil svou nepředstíranou srdeností, jez zračila se z jeho rozhovoru s jednotlivými krajanými a bratry, v nichž projevoval opravdový zájem o prodrobnosti z neseho spolkového prostředí.

Taneční zábava, jez byla doplnkem programu udržela příjemnou náladu obecenstva az do rána.

OBDOCKA SKOLA?

Ciní se přípravy k založení obdocks Sokola na Piñeyro, o které se tam jeví živý zájem. Br. Ods treilovi prejeme mnoho zdaru k jeho usilí a čekáme ze se mu podarí co nejdříve přivesti ji k životu.

CSL. KOLONII!

V zaslánu minulého čísla slíbil jsem odpovedet na útok "Jioamericana" ze dne 17. 6. 7. r. pod titulem "Skudeci Kolonie".

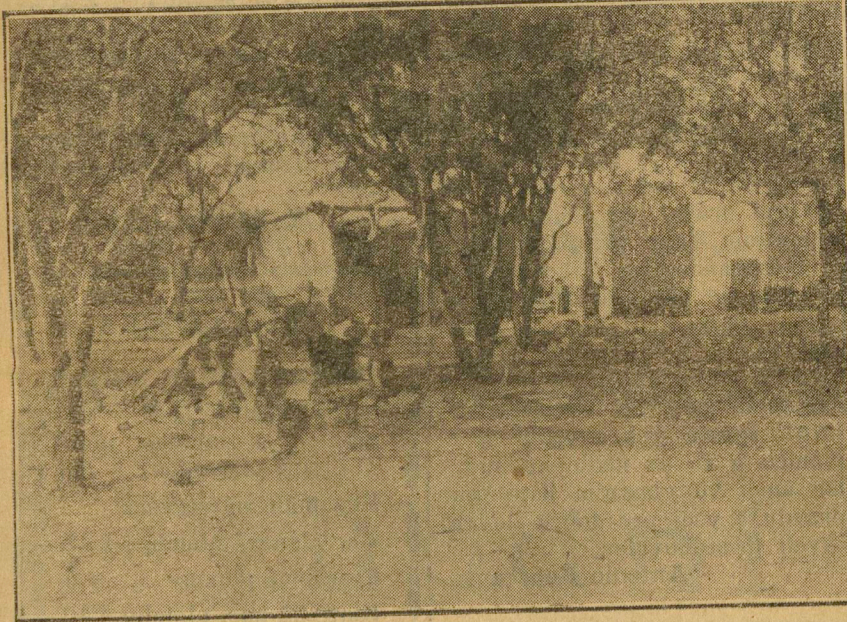
Dlouhou dobu před tím nez vysel články v "Critice" (21. února) dostával jsem o "Colonia Dora" zprávy ústní písemné, které celou tu věc stavely do zcela jiného svetla než jak o ní psal "Jioamerican". Pokládal jsem za svou svatou povinnost nase krajaný varovati a cinil jsem tak.

"Jioamerican" vedel dobre co se v Dore delo, ale propagoval dále a na stížnosti krajanů odpovídal vysmesnými dopisy. Bylo na mne apelováno abych tento pomerum ucinil konec publikací v novinách. Jaké zprávy mne docházely z "Dory" ukazuje na příryvek z jednoho takového dopisu, který byl též v "Critice" uveden:

"Ted vypisují o poskosených jedni se na čistili pudu pripravili by mohli set a pozemek je vysoko nejde zavodnit je to Rodeňák Jostic, Lakas a Macko, slováci a celou dobu nemohou nic delat, protože je pozde a Agrelo sem nejede. Pani Knaiblova ztratila vsechno nic nevzeslo, Strojil a Kasparik mají pole, připravené, zaseté nevzeslo nic a kampa byla jako sníh Lubinska a Vyoral obdelati kousek 3 ha alfona a zavecas zasel, trochu slabá a další ha dotčených nestoji za nic. Kovaleniik a Kapec roste spatne nebude tam nic. Cabal trochu mais ale spatny, sem a tam planta a schne, vedle Nemece Kleinbub vicistené skoro vsechno, zaseté, něco nevzeslo a nevzedje nic, rucím. Reichert roste něco, ale kampa trochu lepší, delá s kamarádem tak možná, že něco vytluce. Lisa Stekl, madarka, zpracovává asi 16 ha a nic. Nemece Schab pripravil 22 ha a nic, nemece Deger nic, Jihoslované kampa vysoko, Brazda trochu alfi víc nemohu říci, a více nemeu, kteří nic tam met nebudou".

Neváhal jsem proto sloužiti za tlumočnicka krajanům, kteří byli ochotni tyto okolnosti potvrditi redakci "Critica" (casopisu, který má přes 200000 vytisku denne) a jsa k tomu vyzván, nerozpakoval jsem se též predložit písemné doklady.

Článek na jehož stylizaci jsem vlivu nemel vykonal svůj úkol. A ze ho vykonal dobre, svedčí následující dopis, psany 8. III., který jsem dostal z "Dory".

OPUSTENE RANCHO P. KUCERY

...List Jihoamerican je pro celou es. kolonii a má lise udržeti, musí mít inseráty. Kdo je dáva: — obchodníci, není-liž pravda? Obchodník nabízí, kupec kupuje. Kdo kupuje, věc si prohlédne, zvláste vsak pozorně, je-li slozitejší, a kupující nemá skusebnosti. V takovém prípade hledá věci znalého, domorodého cloveka, který muze poraditi, varovati anebo pomoci ve vybirání. Jako kupují láku, nebo jakoukoliv druhou věc, tak právě muze také koupit pozemek. Mohu koupit, ale nejsem nucen! Kazdy má oči a hlavu a tvrdí-li se z 10 stran, že je to spatné, nemuze byti vinen casopis, který musí byti veden po obchodnicku a kde muze umístiti inserát trebas 30 kolonizačních společností a 30 jiných obchodníků s nejruznejším zbožím. Chápete nyní, že svalovati jakoukoliv zodpovednost na casopis, bylo by vlastne obvinaním sama sebe v tom prípade, kdyžby vase situace nebyla právě nejlepsi? Chápete tedy, že byste vlastne uznal Vasi nerozumnost a neprozretelnost v

radě zicenin, které po sobe zanechali kolonisté, kteří z Dory odšli jenom proto — že je pátilo dobré bydlo?

A komu jeste ani to nestací necht se podívat na horejší obrázek. Je to obydlí, které před 3mi měsíci opustil p. J. Kucera, autor odpsaných článků o Dore, kterými "Jihoamerican" delal reklamu.

A fa. Lopez Agrelo v Casanova spolu s dírmou A. Agrelo Ltda mu dovolí la aniz by mu něco hradila odejít z Dory, kde p. Kucera pohlbil svých 3 000 pesos které nyní horec oplakává.

Jedinou útehou jeho je, že není sám. Trojím si dokazati, že škodu, kterou utrpeli v Dore noví kolonisté za minuly rok lze páti na m\$n 60.000, z nichž se sotva dá něco zachrániti.

Redaktor Svoboda sice slibuje, že po jeho intervenci fa. Lopes Agrelo y Casanova uciní vse možné, ale pochybují, že něco porídí. Mezi desítitisícovou firmou Lopes Agrelo y Casanova a milionovou

8.3.26.

Tesim se ze Svobodovi a Kucerovi za jejich bidactví dostává se odmeny: Když jsem samotný Svobodovi poukazoval, že otiskuje pravdě neodpovídající články o Dore, přímo vysměsne me odpovedel a dopisy moje prekladal Agrelum".

A to je svedectví, které má větší váhu než všechny silné výrazy "Jihoamericana", jako "nízké pudy", "cynismus", "mravní zvrhlost" a.t.d.a. které přes to neudělají z noci den.

Já jich používat nepotřebuji, protože mám: čisté svědomí a dokumenty.

Ohledně mé spolkové činnosti nepokládám to za správné bych sám dokazoval opak toho co se o mne ve zmíněném článku tvrdí. Cest Jednoty byla napadena právě tak jako cest moje a jest povinností bratří si ji ubájit veřejným prohlášením, o čemz nepochybují.

Stran podplacení "Critica" smesným obnosem 50 pesos vyřídí si tuto záležitost změny časopis jinou cestou; z mé strany čímž jen tu poznámku, též toto obvinění nezakládá se na pravdě.

M. Suchan.

UVITACI VECIREK

Večírek na uvítání p. vyslanec Dra. Kybala parádán esl. spolky bude se odvívat v sobotu, dne 10.t.m. o 8 1/2 hod. večer.

Krajané se prosí aby se hojně neúčastnili.

Zábavní výbor esl. spolku.

(0)

SBERACI LISTINA PRO POZUSTALE JANA MITACKA

Pro pozustalé Jana Mitacka složili:

Antonín Bezdek	\$ 5.—
Jan Taborský	" 1.—
Jan Hypík	\$ 1.—
Vincenc Zahar	" 1.—
Frant. Slováček	" 2.—
Arnost Hložek	" 2.—
Viktor Michl	" 3.—
Gustav Sykora	" 3.—
Jan Kozumplík	" 5.—
Frant. Pytlík	" 3.—
Frant. Nevaril	" 1.—
Juan Povazan	" 1.—
M. Suchan	" 10.—
F. Hermann	" 1.—
Frant. Cizek	" 1.—

Zatím Uhrnem . . . \$ 40.—

DELNICI A ZEMEDELCI!

Poslední dobou nezamestnanost stoupla do té míry, že jest povinností všech aby byli nápomocti tem kdoz práci hledají. Kdoz víte o nějaké práci at již jakékoli, oznamte to ihned redakci t.l. aneb panu M. Suchanovi.

MALY OZNAMOVATEL

HLEDAJI SE PRO BRASILII

Jeden zahradník a zároveň domovník, Jeden chauffeur a zároveň mechanik a jeden sluha pro úrad. Podmínkou portugalsčina aneb španělština, morální zachovalost, rádné dokumenty. První dva musí byti svobodní. Klizší u firmy M. Suchan, Bolívar 171.

PRODAM několik obleku hotových a 20 zhotovím dle míry po \$ 100.— F. Jurena, Suipacha 879, B. Aires.

Z CESKOSLOV. KONSULATU V BUENOS AIRES

ej: 2855/26.

Hledá se:

URBASCHEK RUDOLF, narozen 21. května 1905, příslušný do Sumperku.

NEBE BORIS, narozen 1/5.1900 v Ishora u Pawlowska, okres Carsokeje Selo, Rusko.

WISINGER BRUNO, nar. 12. září 1897 v Brně, tamtéž příslušný, vystěhoval se v roce 1922 do Bs. Aire, svobodný, hudebník Za gen. Konsula. — Lang, kons. rada.

UMRTL. Oznamuji všem známým, že můj manžel.

JAN FRIJAK zemřel dne 15.červ. t.r. v Cañada Ombu. — Truchlíci manželka.

DELNICI NA PIÑEYRU A OKOLI!

Poslední zprávička v tomto listě o sejití se našich krajanů na Piñeyru setkala se se svým ohlasem. Oznamuji jsem též, že ohlasím místo kde se sedím a pohovoríme si o událostech v kolonii, seznáme se navzájem s návozy jez mezi námi jsou. Jsem přesvědčen, že tato schůzka nemůže uskodit nám, ani kolonii, ale prospět může všem velmi mnoho.

V sobotu dne 10. července všichni dělníci na Piñeyro!

Místnost je dosti velká aby nás pojmul. Dostavte se dělníci z Doek Sud, Alsiny, Villa Dominico, Boca atd. Dostavte se dělníci slovenští, přineste názory a návrhy na skutečnou pomoc kolonii, neboť týká se to nás všech kdoz v této zemi hledáme uhlájení svého života a zlepšení si svých existencí, existencí našich rodin.

V sobotu 10.července po 8 hodině večer na shledanou v café "La Perla" ulice Dominguez 901 (Naproti Cine "La Perla") kdy jezdí tramvia L. A.

Nevoťný Rudolf.

(0)

ZASLANO

Mendoza 13/6/26.

Zádám zdvorile et. redakci "GOSPODARSTVA" za uveřejnění článku níže uvedeného.

jení článku níže uvedeného.

TRHEJTE PREDIVO LZI (esl.

kolonii). Největší nicemnost, kterou muze páchat lidská bytost jest obchodovati lidskou bidou, pásti se jako trubece na mozlech cloveka práce — delníka, který dneš beztak nema na ružích ustláno vsude tam cemu se říká svet. Veru horkne me v ústech když precítám dopis krajanu B.z "Colonia Dora": "Muzes-li kamaráde, posli me nejaky gros abych mohl jet plivnout do tváře tem, kteří nás sem poslali..." Tato slova psou markantním dokladem o charakteru tech nekolika monopolistu záležitosti esl.kolonie v Argentine. Okolnosti za jakych se musí delník pohybovat v Argentine volají aby zde stál již casopis esl.lale casopis jak správně se zmínil o tom p. inz.Rud.Knaibl—ktery by nebral zájmy relakce za zájmy celé kolonie a pak a to je to hlavní: hlavní pojmy zurnalistiky a při tom lidskosti což — bohužel nasemu dosavadnímu listu schází, ba klesl tak daleko, že nepřino sice, ale s lisáckou chytrostí snaží se snížit jméno nejpopulárnějšího cloveka M. Suchana s jehož jménem je spojena esl.kolonie a který má za sebou 20 let nezistné práce pro delnictvo v Argentine. Také případ soudruha Novotného, lez, Jihoameric. odvolání je pádným dukazem o úrovni zmíněného listu a proto krajané, — delníci, trhejte predivo lzi at pocházejí od kohokoliv. Doufejme, že v "Gospodarstvu" rozatá jiskra vznítí se v plamen a že za nedlouho budeme moci ve vlastním liste psát pravdu a věci pro dobro slovarských pristehovalcu.

Antonio Konecny.

DOPISY KRAJANU DOSLE NA MOU KANCELAR A DOSUD NEVYZVEDNUTE

Kajotan Mrat — Arg.
Kostál Metodoj — Ceskoslovensko.

Kazár Ludvík — Levico
Keekkes Esteban — Hlohovec -- Terezov

Knebel Andrés — Banska Bystrica.
Krajeirik José — Sered n|Vahom.

Kopecek Ignác — Lomas de Zamora.

Kolek Josef — Hradevoice
Krizek Antonio — Ceje

Kubransky Emilio — Hlohovec.
Kis Gustav — Ceskoslovensko.
Krsak Eduard — Buenos Aires.

Kuliska Juan — Podolje.
Krizak Geiza — Rakousko.

Karaba Dominik — Madunice.
Kopálek Juan — Buenos Aires.

Lieskovsky Gustav — Horní Lieskov.
Lehotsky Miguel — Arg.

Lavrentiny Juan — Slupe.
Ladiver Martin — Krnisov.
Mrázová Anna — Argentina.
Manga Ludovico — Sahy-

Mach Estanislao — Arg.
Macko Ondrej — Coskoslovensko.

Malosek Juna — Hodonin.
Mitzenska Juan — Chropine.

Mikes Oldrich — Velky Sárís.
Madzo Juan — New York.
Mosny Petr — New York.

Murin Matoj — Argentina.
Michalik Ondrej — Nemsová.

Majer Pablo — Cerv. Skala.
Machacek Julius — Opava.
Matejcek José — Bratislava.

Mego Francisco — Salgoeka.
Mieek Francisco — Veselí nad Moravou.

Maryneak Gertruda — Freistein.
Nantel Alois — Jesús Maria.

Nater Esteban — Buenos Aires.
Navratil José — Kyjov.
Oravec Sidonia — Lipovnik.

Pudieh Bohumir — Mariafske Hory.
Puseva Anezka — Buenos Aires.

Petrik Pedro — (?)
Patak Francisco — Marcos Juárez.

Perlioch Ignac — Tio Pujio.
Polonyi Paul — (?)

Paciga Juraj — Buenos Aires.
Pagac Martin — Krajne.
Piaccek Esteban — M. Romero.

Potocko Ondrej — Lucenec.
Pavlik Victor — Azul.
Potocko Antonio — San Vicente.

Plesnik Samuel — Ceskoslovensko.
M. Suchan, Bolívar 171.

ZUBNI KLINIKA

Suipacha 548 .3. poschodí

Bezbolestné léčení všech ustních a zubních nemocí (hnisání okostnice) v několika málo návštěvách.

Porcelánové plomby. \$ 5.—

Platinové plomby . . . \$ 5.—

Zlaté 22 kar. plomby \$ 10.—

Lité korunky, masiví

dto \$ 20.—

Chrupy zarucene priléhající od \$ 50.— vyse.

Ordinace od 2 do 7 hod.

ZUBNI ATELIER

Dr. Manuel Muchnik

dentista operater

Calle Viamonte 2314- I. pos

Telefon: Juncal 2447

Ordinuje v pondělí, středu a pátek od 2 do 10 večer.

Plombování zubů dle nejnovější metody. Umělé zuby zlate i v kaučuku. Práce zarucené dobrá a trvanlivá

FÍLOMENA BILKOVA

PRVNÍ A JEDINÁ OSL.

Specialistka a porodní asistentka ve všech ženských nemocech

DIPLOMOVANA NA KLINICE V PRAZE A V Bs. AIRES

Calle GAZCON N. 509 U. T. Almagro 0332

Ordinuje od 1 do 5 hod.

Lékar k dispozici Prijmou se pensionistky

“SKLEROLSYRUP“

Prof. Dra. Mladejovského

jest svetoznánym a nejlepším prosředkem proti

ZKORNATENÍ TEPEN

Importeri: F. Hermann & Cia. Montevideo, Piedras 419

Rozdelovna a sklad: Buenos Aires, Alsina 533

NIC TO NENÍ PLATNÉ

FIRMA

Bs. Aires M. SUCHAN Bolivar 171

má čím dál tím více zakezníku

PRVNI CESKOSLOVENSKY ZAVOD KREJCOVSKY

v BUENOS AIRES

Poskytuje P. T. p. krajanum nejvetsi vyber prvotridnich anglickych látek

Po dobu cervence a sprna. obleky dle miry odpovidajici vsem pozadavkum moderniho strihu ZA SNIZENOU CENU

F. JURENA Suipacha 879

PREDPLACEJTE A ODPORUCUJTE VSEM

“VESTNÍK“ CESKOSLOVENSKY

HOTEL RESTAURANT “TATRA“

— pí. —

Josefy Vasickové

Estados Unidos 264 U. T. Riv. 7789

— (o) —

Vyhodně ubytování

Laciná a chutná kuchyne

VZDY CERSTVY NACEP

TEZ OPATROVANI PRACE

Lodní lístky!

Páni ČECHOSLOVÁCI

kupujte lodní lístky v naší kanceláři!!

Reconquista 416

NEJVETSÍ ZAVOD! - Zalozeny pred padesáti lety

Docilíte nejlepsich cen

Zasíláme peníze

Bezplatná úschova dopisu

POZOR !!!!! Obratte se na nás stran preplavnich lístku, které obdrzíte za nejlevnyjsi cene jak nikde jinde

NEOPOMENTE

RECONQUISTA 416

“MEDDA Ltda.”

BUENOS AIRES

"LA ADRIATICA"

Sociedad Importadora

Bianchi, Klaich & Cia.Bs. Aires LAVALLE 946-948 Bs. Aires
Dirección Telegráfica "Adriatica"**VENDEN AL POR MAYOR y MENOR**

Maraschino 'LUXARDO de Zadar, CHERBY-BRANDY 'LUXARDO, de Zadar, Estomacal 'VLAHOV' de Zadar, Gessler's 'ALTVATER' de Checoslovaquia 'ALLMASCH-KUMMEL' de Checoslovaquia 'ALLASCH-KUMMEL' de Checoslovaquia, PELINKOVAC de Zagreb, SLIVOVICA de Slavonija, ELISIR del EREMITA de Zagreb

Aceite de oliva dalmato "Zorka"

FILETES de ANCHOA 'TALISMAN', PORCELANAS de Baviera, COPAS y VASOS, Cristal de Checoslovaquia, SILLAS de Viena, PARQUETS de Slavonia, AZULEJOS y MOSAICOS

Representantes en ROSARIO:

REGANO y MONSCH

Calle San Martin 504

Compañías de HAMURGO SUD AMERICANA
Navegación HAMURGO AMERIKA LINIE

Najnoviji vozni red

15 Jula	Bayern
18 „	Cap Polonio
3 Augusta	Cap Norte
19 „	Württemberg
28 „	Monte Olivia
11 Septembra	Antonio Delfino
23 „	Baden
30 „	Monte Sarmiento

POZIVNE PREVOZNICE, izdajemo za poziv obitelji is kojegagod mjesta u Jugoslaviji. Treci razred nudi putnicima sve pogodnosti, koje je stvorila najmodernija tehnika u brodogradnji. - Za obitelji sa djecom kabine. Umjerene cijene.

A. M. Delfino y Cia [S. A.] Reconquista, 335

— PRVI I NAJSTARIJI CESKOSLOVENSKI NOVCANI ZAVOD —

BS. AIRES

M. SUCHAN

BOLIVAR 171

Novcane doznake u stari kraj
preko

Zivnostenske Banke u Pragu

najveceg novcanog zavoda u Ceskoslovakjoj, sa glavnicom i pricuvama od preko 400.000.000 CK.

i preko

JUGOSLAVENSKE BANKE U ZAGREBU

(prijasnje Hrvatske Zemaljske Banke)

Cuvanje novaca us 4 o/o ukamacivanje**Menjanje novaca** po najboljim tecajevima

Prodaja prekomorskih prevoznih listova uz najnize cene

ZASILA PENIZE DO VLASTI

prostrednictvim

Zivnostenske Banky v Praze

nejvlsi bankovni instituce v Rep. Ceskoslovenske iiz kapital a res. fondy previsuje Ks. 400.000.000

USCHOVA PENEZ — **VYMENA PENEZ**
se 4 ojo sursocenim za nejlepsich dennich kursu

—:o:—

Veskeré vklady jsou ulozeny k opatrování ve státních a prvotridnich bankách

Gramafonové desky

České, slovenské a polské

ZADEJTE CENNIK

Gramofonské ploce

Hrvatske, srpske i slovenacke

PISITE PO CENOVNIK